

der er opnået enighed om det i FN's sikkerhedsråd.

Herved synes jeg, man kan konstatere, at dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik i de senere år markant har ændret opfattelsen af FN. Den 8. januar 1995 skrev udenrigsministeren en artikel i Politiken i forbindelse med krigen i Jugoslavien og i den forbindelse om muligheden for en militær intervention:

»I givet fald skulle en sådan krigsførelse besluttes af FN's Sikkerhedsråd, og en sådan beslutning vil aldrig kunne træffes. At gennemføre en militær aktion f.eks. af NATO uden vedtagelse i FN's Sikkerhedsråd ville være helt ude af takt med, hvad Danmark kunne acceptere.«

Nogle år senere har piben så fået en helt anden lyd. I Jyllands-Posten – og jeg ved ikke, om det er, fordi det nu er i Jyllands-Posten og ikke i Politiken – men i Jyllands-Posten den 13. oktober 1998 skriver udenrigsministeren så i forbindelse med dansk deltagelse i Kosovo:

»Det er regeringens bestemte opfattelse, at anvendelsen af væbnet magt er legitim i denne ekstraordinære situation. Legitimiteten er begrundet i den humanitære situation og den brede internationale opbakning, som en eventuel indgriben vil få« – og videre:

»Det er også klart, at spørgsmålet om humanitær intervention på ny er kommet på den internationale dagsorden på en måde, så vi må forholde os til begrebet.«

Der er ikke nogen tvivl om, at forklaringen på, at Danmark har skiftet opfattelse, ikke så meget hænger sammen med, hvad der er foregået i Danmark, eller hænger sammen med en selvstændig udvikling af dansk udenrigspolitisk tænkning. Til gengæld har USA og NATO jo ændret opfattelse og har fået en opfattelse af, at der er mulighed for at lave militær indgriben i forskellige regionale områder, som man ikke tidligere kunne drømme om at intervenere i. USA og NATO opfatter det simpelt hen på den måde, at de uden risiko kan kaste sig ud i militære aktioner, som tidligere var udelukket på grund af magtbalancen og den kolde krig. Det er altså det, der er grundlaget for det skift, vi oplever.

Enhedslisten kan såmænd godt forestille sig, at der kan være helt ekstraordinære situationer, hvor det kan være nødvendigt at gribe ind, også selv om der ikke kan opnås enighed om dette i FN's Sikkerhedsråd. Vores problem er i virkeligheden mere den store politiske vilkårlighed, hvormed Vesten – for det er jo Vestens

militær, som griber ind – skønner det relevant at intervenere.

Det har været nævnt, men jeg vil godt nævne det igen, at da vi så den omfattende massakre i Rwanda, var der ikke tale om, at hverken USA, Danmark eller FN kunne samle sig sammen til at intervenere. Oven i købet blev den lille FN-styrke på 500 mand, som var der på det tidspunkt, trukket ud, og dermed blev der givet frit løb for regeringshæren og den milits, som sad på magten.

Regeringen tilslutter sig DUPI-anbefalingen om at kombinere punkt 1 og 2 i de handlingsmuligheder, som opstilles. På den ene side fastholder man, at humanitær intervention kun kan ske efter bemyndigelse fra Sikkerhedsrådet; på den anden side holder man muligheden, som det hedder, åben for humanitær intervention i ekstreme tilfælde, hvor Sikkerhedsrådet er blokeret.

Samtidig påstår man, at denne strategi tager sigte på at bevare Sikkerhedsrådet som et autoritativt forum for beslutninger om humanitær intervention, idet humanitære interventioner udelukkende, skriver man, begrundes politisk og moralsk. Og hvad er det, man gør her? Jo, det, man gør, er, at man i bedste eurocentristiske stil siger, at man – det vil sige Vesten, os selv – udelukkende kan finde på at intervenere politisk og moralsk uden skumle bagtanker og egne egoistiske, økonomiske eller andre målsætninger.

Vi mener, at der lægges op til en politisk vilkårlighed i den filosofi. Når man tænker på den lange undertrykkelse af den palæstinensiske befolkning, hvor USA gang på gang har nedlagt veto i FN's Sikkerhedsråd mod at gøre noget som helst, og når man husker på de mange år, hvor Indonesien nød Vestens beskyttelse, og hvor der blev vendt det blinde øje til undertrykkelsen og vdriddelsen af store dele af befolkningen i Østtimor, ja, så kan man konstatere den her politiske vilkårlighed, som kun kan begrundes med én ting, nemlig: Hvad er det for områder, hvad er det for lande, som USA og Vesten finder det relevant, nødvendigt og muligt at intervenere i?

Efter Enhedslistens opfattelse er det en farlig vej, som Danmark dermed er med til at legitimere. Hvis det kan begrundes ud fra moralske og politiske overvejelser, at det er o.k. at intervenere militært, hvem afgør så, om der er sammenhæng mellem de moralske og politiske overvejelser? Tror man ikke, andre lande ud